

IXX.

Kde všude se můžeme setkat se stopami mlynářského rodu Korábů

- mlýn v Ústí nad Orlicí na Tiché Orlicí, 1651 Jan Koráb, Mikuláš a další, poblíž Korábova mlýna zůstal jen kopec s jménem Korábov, kde mival doktor Koráb F.X. zahradu, tz. „ústecké Versailles“
- Korábův mlýn stával v Tišnově, Šebestián Koráb, kolem roku 1585
- Koutský mlýn v České Třebové, koupil Jan Koráb v r. 1705 za 302 kop grošů
- Podhajský mlýn v České Třebové, od r. 1659 mlynářem Jakub Koráb
- mlýn Mýtkov v Brandýse nad Orlicí, od r. 1651 Koráb Jiří, Korábové drželi do r. 1891
- mlýn v České Rybné o jednom kole na nestálé vodě 1654 Koráb Matouš
- mlýn v Oldřiši o jednom kole na nestálé vodě 1654 Koráb Václav
- mlýn v Řetové č. 11, postavil Koráb Florián, Koráb Václav od r. 1727
- mlýn v Řetové 19 se záhřivkou, 1681 Koráb Jan st., 1709 Koráb Jan ml.
- mlýn ve Lhotce, Koráb Lukáš 1651
- mlýn v Dlouhé Třebové, Koráb Jan do roku 1681
- mlýn v Borové u Poličky, Koráb Florián, Koráb Josef, Koráb Pavel
- mlýn v Pusté Rybné, Koráb Jakub, Korábek Adam, Korábek Josef
- Korábův mlýn v Klešicích, Koráb František, stojí dodnes, stoupa na drcení kůry a varna povidel byla přemístěna do skanzenu na Veselém Kopci u Hlinska
- Korábův mlýn v Líšnici, Koráb Jan a další, stojí dodnes, má opravené kolo, je tam chov pstruhů
- mlýn v Krouně, Koráb Josef
- mlýn v Sychotíně u Kunštátu, Koráb Tomáš 1761, Koráb Jiří 1764,
- mlýn v Jevíčku u Nectavy, 1747 Koráb Petr
- mlýn v Radhošti – Sedlička na Loučné, nechal postavit Jan Koráb 1756,
- mlýn v Častolovicích, 1897, Theodor Koráb
- mlýn v obci Pelyň, Koráb František
- mlýn „za Věcovem“ Koráb Jiřík 1677, Jiřík 1742, Koráb Jan, Koráb Jan, Koráb Florián
- mlýn v obci Hamry nad Křetínkou, Koráb Jakub koupil v roce 1687
- mlýn v Bystřici nad Pernštejnem, Koráb Benedikt
- mlýn v Dalečíně, Korábek/Koráb Matěj, Václav
- mlýn v Olešnici, Koráb Pavel
- mlýn v Korouhvi, Koráb Karel
- mlýn v Sádce, Koráb Václav

Slavné či známé osobnosti z rodu Korábů

Prvním a nejstarším byl český vlastenec a lékař **MUDr. František Xaver Koráb** z rodu ústeckých Korábů. Narodil se 22. 8. 1762 v Podhorském mlýně manželům Antonínu a Dorotě Korábovým.

V roce 1794 dostal místo panského lékaře v Litomyšli. Dekret určující jeho plat a deputát mu podepsal hrabě Josef Jiří Valdštejn. Nato se dr. Koráb oženil s Annou, dcerou litomyšlského měšťana Gabriela Novotného, a usídlil se ve městě čp. 109. V tomto domě se manželům v letech 1801 – 1913 narodilo osm dětí, z nichž některé zemřely v útlém věku. Ostatní byli synové Augustin a František a dcery Anna, Antonie a Františka. Neutěšené finanční problémy litomyšlského panství a zvláště pak velký požár Litomyšle v roce 1814 vedl dr. Korába k hledání nového působiště. Nalezl jej v Žamberku a opět v panských službách. V Žamberku byl dr. Koráb prvním kvalifikovaným lékařem. Zde bydlel v pronajatém bytě v domě čp. 169.

Dr. Koráb se oddal homeopatii, léčebné metodě tehdy nové, ale v Rakousku dvorským dekretem z 21. října 1819 zakázané. Na základě tohoto zákazu byl obviněn z nepřipustného způsobu léčení a byl proti němu veden proces. Udavačem byl žamberský lékárník Jan Novotný, Korábův domácí pán. Dr. Koráb mu totiž posílal málo receptů, protože si většinu homeopatických léků vyráběl sám. K Novotnému se připojil i kyšperský ranhojič Večeř, který se rovněž cítil poškozen. Proces byl zahájen 17. března 1830 a trval celé tři roky. Koráb napsal údajně i odborný spis o homeopatii, ale rukopis se po jeho smrti ztratil. K sepsání jej pravděpodobně vedla skutečnost, že dvorským dekretem z 10. února 1837 byl zákaz homeopatie zrušen.

S trvalým usídlením jak v Litomyšli, tak v Žamberku dr. Koráb zřejmě nepočítal.

Usadit se chtěl v Ústí nad Orlicí. Sem často dojížděl a rád se zabýval otázkami zvelebování města. V roce 1812 uspořádal např. mezi ústeckými občany veřejnou sbírku a nechal postavit na kalvarii kapli sv. Jana Křtitele. Svah nad kaplí až dolů k mlýnskému náhonu si vyhlédl za své budoucí bydliště. Nad bratrovým mlýnem si na rodinném pozemku postavil vilu s kamennou podezdívkou a s patrem sroubeným ze dřeva, jak se tehdy v Ústí obecně stavělo. Vila dostala čp. 368. Kolem ní založil překrásnou zahradu, která se stala chloubou města a pro kterou se ujal název „Korábov“. Dr. Koráb svému sídlu říkal „moje malé Versailles“. Zahrada byla založena podle vzoru tehdejších zámeckých parků, vkusně a nákladně. Stromořadí a skupiny okrasných keřů se střídaly s květinovými záhony, k posezení v přírodě sloužila besídka. Ohradní zeď zahrady tvořily pískovcové sloupky s ozdobnými hlavicemi a na trávníku stály dekorativní vázy a sochy mythologických božstev. Vchod do domu podle antické tradice střežil bůh Janus s dvěma obličejí. Na jeho podstavci byl vytesán lékařský emblém s doktorovými iniciálkami, hůl byla ovinutá hadem. Původně měl prý dr. Koráb v úmyslu zřídit zde vodoléčebný ústav, jaké tehdy nabývaly obliby, a zahrada měla sloužit jako lázeňský park. Z projektu lázní však sešlo.

Zahrada často sloužila k příležitostným slavnostem a k pravidelným posezením trojice manželů Korábových, Andresových a Rettigových. Při dobrém jídle a pití, v krásné přírodě, jak to odpovídalo dobovým představám, lázeňsky příjemně odpočívali a pojednávali o věcech společenských, literárních, kulturních se zvláštním zřetelem k prospěchu českého vlastenectví. (pozn. Manželé Korábovi přispívali, jak uvádí Josef Jungmann ve své Historii literatury české do Prvotín pěkného umění neboli Vídeňských listů, které v letech 1813 – 1817 vydával ve Vídni profesor češtiny na vídeňské univerzitě Jan Norbert Hromátka, Andresovi se oddaně a obětavě starali o divadlo, kde se hrálo česky a M. D. Rettigová začala psát česky).

Zde údajně můžeme hledat i kořeny první ústecké veřejné knihovny. Společnost se usnesla, že každé německé slovo zamíchané do češtiny se bude trestat pokutou ve výši jeden groš. Za vybrané peníze zakoupí potom české knihy, které se budou půjčovat. Knihy byly skutečně nakoupeny u vydavatele Jana Hostivíta Pospíšila v Hradci Králové. Knihovna byla umístěna v bytě Rettigových. Magdalena Dobromila Rettigová se stala první ústeckou knihovnicí. Dr. Koráb sám knihovně věnoval skříň a 30 svazků českých knih.

Josef Liboslav Ziegler, známý tvůrce vlasteneckých jmen, vymyslel tehdy pro své ústecké přátele literární jména, Dobromila a Sudiprav pro Rettigovi a Lékoslav pro dr. Korába. Nejsou však doklady o tom, že by dr. Koráb toto jméno veřejně používal.

Do života dr. Korába těžce zasáhla výstavba železnice z Vídně přes Olomouc do Prahy. V Ústí nad Orlicí byla její trasa projektována právě

v místech mezi náhonem Podhorského mlýna a svahem Kalvarie, tedy místy jeho zahrady. Státní železniční správa zabrané pozemky sice vykupovala a podle daných směrnic za ně dávala náhradu podle jakosti půdy, v tomto případě 494 zl. za jitra. Zaplatila však jen ta místa, která byla doslova stavbou zasypána. Tak se stalo, že náhradu dostal jen Josef Koráb, bratr dr. Korába a jen za parcelu, která se octla pod náspem a zmizela. Ostatní škody se nehradily, přestože pozemky zaplavila voda z náhonu, která pod náspem utvořila rybník. Tím byla nádherná zahrada dr. Korába nadobro zničena. Ozdobná sloupková zeď se zhroutila. Dekorativní plastiky si lidé roznesli do svých zahradek. Něco málo později zachránil František Egerle, který roztroušené kamenné ozdobné práce sesbíral a umístil je v zahradě kolem svého domu (budova dnešní městské knihovny, mezi lidmi známá jako Pindulka). Zachována zůstala hlava boha Januse, která je dnes uložena ve sbírkách Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

Železnice zahájila provoz v srpnu 1845, ale toho se dr. Koráb již nedožil. Zemřel v Litomyšli 15. října 1843 na celkové ochrnutí.

Ve sbírkách Městského muzea je uložen jeho vysokoškolský diplom a obraz s jeho portrétem od neznámého autora. Foto: MM ÚO, fond obrazy, inv. č. 19-A-27 (olej na plátně, 92,5 x 66

cm).

Doktor Koráb byl také tím, kdo přiměl Magdalénu Dobromilu Rettigovou k sepsání kuchařské knihy. Řekl, že jí bude léčit zdarma, jen pokud mu slíbí, že sepíše své báječné recepty.

Dalším slavným soukmenovcem byl **Julius Koráb** (1844 – 1890), klasický filolog. Napsal mimo jiné Výklad ke spisu Césarově „O válce Galské“.

Julius Alois Koráb (1874) byl synem předchozího, právník a také literát a básník. Napsal sbírku Trosky mých snů.

Jaroslav Korábek (1931-1972) regionální pracovník, autor Biografického slovníku Slezska a Severní Moravy

MUDr. Josef Koráb (1873 v Chotěboři)

Praxi vykonával v Pražské záchrané stanici. Krátkou dobu působil také v Zemské porodnici ve Vídni. V roce 1898 se oženil s Julií, dcerou JUDr. Václava Pitry z Ústí nad Orlicí a nastoupil místo praktického lékaře v Rovečném u Boskovic. V listopadu 1901 se s rodinou přestěhoval do Ústí nad Orlicí, kde se stal nejprve lékařem závodní nemocenské pokladny firmy Jan Hernych a syn, postupně lékařem státních drah, městským, školním a konečně lékařem Okresní nemocenské pojišťovny.

V době I. světové války byl vedoucím vojenské nemocnice ve Vysokém Mýtě, kde se léčili hlavně vojáci omrzlí v Rusku a v Alpách.

V roce 1922 se stal předsedou Klubu českých turistů v Ústí nad Orlicí. Za jeho působení zaznamenal klub značných úspěchů. Vliv jeho osoby, významné společenské postavení, jeho vysoká inteligence a vzácný charakter přispěl ke zvýšení významu klubu. Vzrostl počet členů a činnost byla rozšířena o mnoho dalších aktivit. Ve funkci předsedy působil až do roku 1929.

MUDr. Josef Koráb zemřel 18. září 1931 a je pochován na ústeckém hřbitově.

Ústecká veřejnost měla lékaře Josefa Korába v paměti jako člověka zlatého srdce, jako muže, který v kruté době války nezapřel svůj hluboký lidský cit a který tak často bezmezně mnohým pomohl. 10. října 1939 se výbor ústeckého Klubu českých turistů usnesl pojmenovat novou stezku jeho jménem a tím uctít památku svého bývalého předsedy a zasloužilého pracovníka. S výstavbou Korábovy stezky, která vedla od budovy bývalé vodárny na Andrlův chlum bylo započato 6. 11. 1939, kolaudace proběhla 25. dubna 1940. Jeho jménem byla pojmenovaná i jedna z ústeckých ulic.